

WE

Gon'
Be

ALRIGHT

1

Namra Saleem
Håp med flammer

2

Wesam Almadani
Hverdagen som en
motstandshandling
mot utslettelse

3

Manar Al-Zurkany
du lukker aldri dørene

4

Rian A. Sadiq
Al-Qalb våkner

5

Mohamed Mohamed
Mitt sår: gro til arr

10u

10

Høst 2025

H

Å

P

6

Sakib Saboor
Alright

7

Sadik Qaka
en fugl bakerst i boka

8

Soroka
FRØ

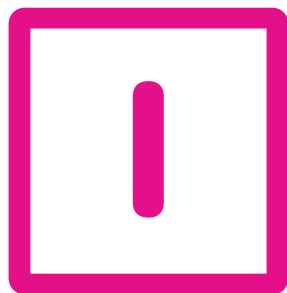
9

Jassem Hindi
Note to self

10

Sarah Adekoya
Jakten

Det slo meg plutselig hvor stort privilegium det egentlig er for oss som lever trygt og godt, å tillate oss å miste håp.

Håp med flammer

Hver gang jeg skal velge temaet til *10 undersøkelser* prøver jeg å fange tidsånden. Jeg tenker at jeg ikke er unik (selv om jeg er amazing), og at hvis jeg går rundt og føler på noe, så går sikkert mange andre rundt og føler på det samme. Og det jeg har kjent på i år, er et behov for håp. Verden føles mer kaotisk og skjør enn på lenge, litt som en båt som seiler i motvind. Jeg er oppriktig bekymra for fremtiden – og har egentlig vært det i flere år om jeg skal være ærlig. Det har skurra en stund.

I en periode var jeg bare lei meg. Nedstemt. Nesten redd for å gå på demonstrasjoner, selv om det alltid har vært en viktig del av livet mitt. Palestina-demonstrasjoner, Pride, klimabrøl, 8. mars-tog, 1. mai – alt det der. Men det siste året har jeg mest av alt hatt lyst til å isolere meg. Jeg trodde jeg tok vare på min mentale helse. Men kanskje jeg egentlig bare ga litt opp. Det er helt innafor å ta vare på seg selv, men hvor lenge skal man bruke det som unnskyldning?

Da jeg begynte å skrive denne teksten, ble jeg usikker på om jeg hadde valgt riktig tema for avisa. Hvordan skrive om håp, når jeg selv bare kjente på håpløshet? Jeg tok en lang pause før jeg vendte tilbake til teksten.

Det slo meg plutselig hvor stort privilegium det egentlig er for oss som lever trygt og godt, å tillate oss å miste håp. At jeg tillater meg det, jeg som har vokst opp i Norge, og som alltid har kjent på trygghet. I så stor grad at det er vanskelig å legge fra seg trygghetsfølelsen når jeg er på ferie og går hjem sent om natta – i et land, et strøk, hvor man kanskje ikke burde gjort nettopp det. Noe jeg ikke innser før en vaskebjørn plutselig står foran meg og jeg tenker: «Åja, stemmer, jeg er i Los Angeles. Det er bekmørkt. Ingen folk. Hva faen er det jeg driver med? La meg bare google 'raccoon dangerous?' og håpe jeg slipper å møte på noe enda mer shady.»

Jeg har det relativt fint. Mange andre har ikke den luksusen. De har ikke råd til å gi opp.

Det finnes mange måter å gjøre opprør på og det må være rom for å gjøre det på sin egen måte. Men én ting har blitt tydelig for meg: Å gjøre absolutt ingenting er ikke et alternativ. Uansett hvor håpløs man føler seg. Jeg har også innsett at håp ikke verdt noe som helst uten handling. Håp må få konsekvenser. Hvis ikke, er det bare ønsketenkning.

Og dette er ikke konklusjoner jeg har kommet frem til på egenhånd fordi jeg er så klok eller noe, men i møte med de ulike kunstnerne som har bidratt til denne utgaven. Jeg har faktisk blitt håpefull igjen. Men det er et nytt håp. Et håp med flammer.

Jeg kjente gnisten vekkes til live igjen da Mohamed, mens vi satt på et pledd i sola i Torshov-parken, beskrev håp som en glødende kule. Hvis man blir sittende for lenge med den i hånda, sa han, så brenner man seg. Man må løfte den opp, rette den et sted og sette den i bevegelse. Jeg kjente gnisten da jeg møtte Manar, med de store krøllene, som fortalte om håpet hun kunne se da hun fotograferte barn som lekte på en gravplass. En tanke som aldri har slått meg, men som ga mening da hun sa det. Og jeg kjente gnisten da jeg snakket med ukrainske Soroka på Teams – hun i Polen, jeg i Oslo. Hun kommenterte på Minecraft-bakgrunnsbildet mitt, som jeg egentlig ikke hadde valgt med vilje, og jeg ble redd for at hun skulle tro at jeg var en Minecraft-person. Men så måtte jeg bare stå i det. Hun snakket om hvor viktig menneskene rundt oss er. Relasjonene. Fellesskapet.

Det håpet jeg sitter igjen med nå, er ikke rolig eller harmonisk. Det er ikke håp som hviler. Det er et håp som brenner. Et håp som får meg til å kjenne på sinne, til å reise meg, til å komme meg på flere demoer. Til å gjøre mer.

For å si det slik Fry fra *Futurama* sa det:

You can't give up just because it's hopeless, you gotta hope even more, and cover your ears and say blah blah blah.

Namra Saleem

Namra Saleem er skribent, musiker og redaktør for *10 undersøkelser*. Hun har gitt ut romanen *I morgen vi ler* og bidratt til antologiene *Ulyd* og *Ibsen: Etter mørkets frembrudd*. Som musiker spiller hun i garasjepop-bandet FLTY BRGR GRL og driver soloprojektet CRYBABY CLAIRE. Namra er for tiden prosjektleder for Nøkkel til byen hos Transcultural Arts Production (TrAP) og har tidligere jobbet i NRK, blant annet som produsent for podkasten Mørch og makta.

Håp må få konsekvenser. Hvis ikke, er det bare ønsketenkning.

Ikke snakk til meg om krigen,
sa hun. Fortell meg om livet.

Hverdagen som en

Jeg satt i timevis foran laptopen og forsøkte å skrive om håp. Men dokumentet forble hvitt – det samme hvite mange forbinder med noe lyst og positivt. For meg ble det en farge av fravær. En stillhet. Et rom hvor mitt forhold til håp ble synlig som et tomrom, ikke et løfte.

Jeg tror ikke på håp. Det føles som et ord vi dekker det uutholdelige med – det vi ikke har kontroll over. Det jeg tror på, er handling. Hele livet har jeg handlet, ikke håpet.

Under krigen i Gaza i 2014 måtte familien min og jeg evakuere til en trang hybel; to små rom, fylt med fire familier og barna deres. Jeg ble lei av å sitte inne. Jeg gikk ut i gatene, midt i bomberegnet, og tok bilder av brosteinene som glitret i lyset fra eksplosjonene.

Vi besøkte slektninger som bodde på skoler. Vi tok med oss litt mat, lekte med barna, og tok bilder – mange bilder. Ikke for å huske, men for å bevare. Bildene ble små forsøk på å holde fast ved ansikter som kanskje ikke ville finnes mer.

Vi smilte. Vi tullet. Vi tok bilder foran vinduer med barneklær som hang til tørk. Vi visste innerst inne, at alt kunne bli borte.

I slike stunder finnes det ingen plass for ettertanke – bare overlevelse. Du vet ikke om du fortsatt lever om en time, men du lager mat likevel. Du tar bilder selv om mobilen snart er tom for strøm.

I dag er alt forandret. Maten strekker ikke til et eneste måltid. En venn fortalte meg at de forsøker å dyrke grønnsaker ved teltene. De fleste plantene visner – solsteiken, tørken, jorden, forurenset av krigens rester – de som lever der, gir seg ikke.

Pappas kone skriver mørke vitser på Facebook. En dag postet hun om den palestinske presidenten: «Abu Mazen sier: Beskytt oss. Jeg sier: Jaja, bare send oss hjem

da» – som om hans ord betyr noe for dem som ikke lenger har et hjem.

Min venn Fida skrev: «Jeg ventet på å få ladet mobilen, bare for å høre stemmen til sangeren Fairuz om morgenen.»

I fjor ble huset vårt bombet. Bare tre nakne vegger sto igjen. Pappa dekket dem med gamle gardiner og pyntet for de yngste søsknene mine, som om det fortsatt var et ekte rom, selv om det knapt holdt støvet ute. Det var en handling for å fortsette, tross alt.

Bildene de sendte oss, viste søsknene mine som hoppet og lo midt i rommet, mens bombene falt i bakgrunnen. Bare noen dager senere kom det igjen flygeblader fra den israelske hæren, nye evakueringskrav.

De tre veggene ble også bombet. Tilbake var bare bildet – og søstrene mine som smilte.

De flyttet til et nytt sted, uten ly, uten telt, under bomberegnet og frykten.

Jeg har fire søstre og en bror i Gaza. Tre av dem er barn. Bare tanken på det, får halsen min til å snøre seg. Jeg vet hva de gjennomgår – sult, hjemløshet, konstante angrep – morgen og kveld, siden starten på dette folkemordet. Denne klumpen i brystet gjør meg redd. Veldig redd.

I det øyeblikket virker virkeligheten mørkere enn en høstkveld uten måne, og døden mer organisert enn livet. Døden strømmer i mange former – som piler skutt mot en liten blink – da føles samtaler om morgendagen nesten meningsløse.

Og så, midt i dette, kom en melding fra Gaza. Min eldste søster, hun som bor i telt, hadde fullført tannlegestudiet sitt.

Evakueringene. Bombene. Sulten. Ingenting kunne stoppe henne. Hva er det med Gaza som får mennesker til å reise seg fra ruinene som om de bar selve solen i hendene?

En dag ringte en venninne, Hadel, hun vokste opp hos oss og er som en søster.

«Ikke snakk til meg om krigen,» sa hun.

«Fortell meg om livet. Jeg vil føle at jeg fortsatt lever. Fortell om jobben din. Om barna. Om hverdagen.»

Livet deres følger en annen rytme. De tenker ikke på kvelden eller morgendagen, bare på øyeblikket. Når får de tak i det de mangler? Mat? En måte å lade telefonen på? Når kommer neste hjelp?

Når lengselen etter livet blir for sterk, nøyer de seg med å høre våre stemmer. Det vi forteller, vekker bilder i hodene deres. Og bildene vi ser av dem, påvirker hvordan vi tolker virkeligheten. Kanskje er det nettopp derfor bilder blir så viktige – de preger både hva vi ser, og hva vi tror vi forstår.

I en tid der skjermene våre har blitt vinduer vi ser verden gjennom, kan sannheten forvrenges seg. Blandes med erfaringene våre, med språket vårt, med måten vi forstår ting på. Vi tror vi ser virkeligheten, men kanskje vi bare ser skygger. Eller bilder formet av fantasien vår.

Vi beveger oss blant disse bildene som om vi står på en scene. Men scenen er ubelyst, og manuset vi følger... det skriver vi selv mens vi famler. Og likevel, midt i dette rotet av forvirring og undring, finnes det fortsatt historier.

Vi ser bilder og forsøker å forstå. Men de som lever i en krig, kjenner en annen virkelighet – én som ikke kan oversettes.

I Gaza. Og i andre steder der krig og blokader tegner grensene for alt.

Historier som ikke ligner på noe annet. Historier som pulserer som et hjerte i villrede.

For å klare å se Gaza slik jeg selv har opplevd det gjennom 22 år, må jeg starte med meg selv.

Wesam Almadani

Wesam Almadani er palestinsk-norsk fribyforfatter og aktivist. Hen har utgitt en roman og to diktsamlinger, og deltatt i flere litterære samarbeidsprosjekter. Verkene er oversatt til blant annet engelsk, norsk, svensk, hebraisk og italiensk, og tematiserer krig, samt palestinske, LHBTQI og kvinners rettigheter. Almadani er opprinnelig fra Jaffa, født i Sudan, vokste opp i Egypt og flyttet til Gaza etter Oslo-avtalen.

motstands- handling mot utslettelse

Jeg vokste opp i eksil – i Egypt – som jeg kaller eksil, for det er tross alt ikke Palestina.

Så kom Oslo-avtalen, og vi ble sendt tilbake. Ikke frivillig. Det er ingenting galt med tanken på å vende tilbake til Gaza – i teorien. Men virkeligheten er full av detaljer. Jeg kommer egentlig fra Jaffa. Både på farssiden og morssiden.

Jeg vendte tilbake til Gaza etter tolv år i utlandet. Bare noen år senere startet blokaden. Og langsomt begynte jeg å glemme at det fantes en verden på den andre siden av det israelske gjerdet.

Om jeg skal gjøre det hele mer poetisk: Jeg glemte at det fantes en verden bak Gazas hav. Et hav som en gang sådde glede i hjertet mitt. I fantasien min levde de olympiske gudene og gamle mytene et sted bak det uendelige havet. Og etter hvert ble det som om det ikke fantes andre mennesker enn oss – som om vi var alene i verden.

Jeg ble tappet. Alt mistet farge. Jeg ble gråere for hver dag som gikk. Til slutt glemte jeg at jeg en gang hadde sett et sted fylt med farger utenfor dette gjerdet. Enda verre var det for dem som aldri så noe annet. De som ble født her og vokste opp innenfor grensene, uten et eneste vindu mot verden.

Jeg husker den første dagen på ungdomsskolen etter jeg kom tilbake. Elevene flokket seg rundt meg som om jeg var noe fra en annen planet. De prøvde å etterligne den egyptiske aksenten min, klærne mine, måten jeg gikk på. Ikke fordi jeg var spesiell, men fordi de kjedet seg. Alt var det samme, om og om igjen. Og det kvalte dem.

Jeg bruker min egen historie som en slags forstørrelseslinse for å kunne se klarere på bildene som når oss herfra. Bildet av det

israelske gisselet Arbel Yehoud, som ble delt torsdag 30. januar 2025, er ett av dem.

Et ansikt. En kropp i bevegelse. Rundt henne: hundrevis. Noen filmet, andre strakte mobilen så nær som mulig. Hun så redd ut. Og det er kanskje slik hun burde se ut. Det forventes. Det er det logiske. Men hvor kommer denne logikken fra?

Hun befant seg tross alt på fiendens jord – omringet av mennesker som har blitt bombet av landet hennes i flere tiår. Som har mistet sine kjære, hjemmene sine, fortiden sin – og alt for ofte, fremtiden sin også. Men hva om bildet hadde vært speilvendt?

En palestinsk fange. En israelsk folkemengde. Soldater fra en høyreekstrem gruppe, som Ben-Gvirs «Otzma Yehudit». Ville hun overlevd det? Eller blitt revet i stykker – som et lam i en flokk med sultne ulver?

Det høres brutalt ut. Men det er ikke fantasi. Det er hentet rett fra virkeligheten, fra det vi har sett i Gaza og på Vestbredden. Dette er forklaringer som gir mening. De passer inn i det vi vet.

Likevel satt jeg og så på, og kjente at det var noe mer bak dette bildet. Noe jeg har lært å se – etter 22 år med å leve inne i Gaza. Gjennom mine egne briller ser jeg noe annet.

Jeg så ansiktene rundt henne. Prøvde å forestille meg hva de tenkte. Noen ville bare dokumentere – en scene rett ut av en film. Andre stirret som om de så noe de ikke trodde fantes. Noe utenom det vante. Noen var kanskje støttespillere av Hamas. Men de fleste?

De var bare nysgjerrige. Ikke ondsinnet nysgjerrighet, men barnslig.

De har sett israelerne på skjermer hele livet. Hørt stemmene, sett bombene, fryktet dronene. Men aldri sett dem i virkeligheten.

Derfor ble dette øyeblikket, for noen, et slags historisk øyeblikk. Et “nå skjer det faktisk”-øyeblikk. De tok selfies. Noen zoomet inn med mobilen sin, den ene tingen som fortsatt fungerer. Noen bare sto og så på. Og kanskje, en av dem – en ung gutt født og oppvokst i ruiner – ønsket bare å røre ved henne. Bare for å vite at der ute, bak havet og gjerdet og støvet, finnes det virkelig mennesker. Virkelig liv.

Verden er gal nok til å sjokkere meg daglig. Men det er barnligheten i Gaza som rører meg mest. Den ekte, uskyldige nysgjerrigheten. Jeg vet, i mitt eget hjerte, hvor mye de fortjener å leve, bare på grunn av dette ene: De tror fortsatt at noe finnes der ute.

Dette er ikke et forsvar – det er et forsøk på å forstå.

Til slutt skrur jeg av TV-en. Det skjer idet bildet forsvinner og dresskledde kommentatorer tar over. Når politikerne – de som skapte denne katastrofen – fyller skjermen, vet jeg at det ikke er mer å se. I dette spennet mellom det vi lever og det vi ser, blir verden selv som en scene. Designet, kanskje, for å trene oss i motsetninger.

Måten folk i Gaza holder fast ved livet på, midt i alt dette sammenbruddet, er en protest i seg selv. Et slag i ansiktet på resignasjonen. Å fortsette, tross alt, har blitt en slags drivkraft.

Der frykten lever side om side med en hverdagslig tilpasning til det som egentlig ikke er mulig å tilpasse seg.

I Gaza har du ikke et lukket rom og en seng du kan kripe sammen i når håpløsheten kommer.

Der har jeg alltid følt: At jeg løper på en motorvei uten mulighet til å stoppe.

at det fantes en verden bak Gazas hav.

Jeg glemte

Vi er hånden som skal dytte dette mot en slutt, selv når det onde virker grenseløst

Som broren min, 16 år gammel. Han sniker seg ut sammen med søskenbarn for å hente vann og mat. Moren hans trygler ham om å bli. Hun mister forstanden hver gang ryktene går om nye angrep, nye unge liv som er revet bort. Når han kommer tilbake, sverger han at han ikke vil forlate henne igjen. Men han går ut likevel. For i virkeligheten – å sitte ved siden av henne er ikke noe tryggere heller.

I et annet hjørne av denne virkeligheten, ble noen andre rammet. Jeg hørte at sønnene til Nisrin og Samira, mine tanter på farssiden, ble såret i et angrep. De er på sykehuset. Jeg vet ikke mer. I Gaza kommer nyhetene stykkevis. Knappt. Uten detaljer.

Og det er kanskje det mest skremmende. For dette er ikke bare et angrep på mennesker – det er et angrep på hukommelsen. På selve retten til å bli husket. Israel gjør dødstillene massive, anonyme, uåndsfullt. Gir døden så mange former at menneskene bak den forsvinner – til tall – og tallene til usikkerhet. En metode som gjør drapene vanskelige å telle, og enda lettere å benekte.

Et av disse tallene var kollegaen min gjennom flere år, Mohamed Abu Sharif. Han ble drept. Huset hans ble jevnet med jorden. Han etterlot seg to barn – begge under fem år – uten far.

Den beste spillutvikleren i Gaza. Den mest omsorgsfulle pappaen. Ble et tall.

Og så spør venninnen min Hadil fra Gaza: Ser verden oss? Ser den hva som skjer med oss?

I et intervju med den israelske journalisten Judith, sa Mahmoud Darwish:

“Vi er uheldige som har Israel som fiende, fordi de har uendelig mange støttespillere i verden.”

Her er det vår oppgave begynner, vi som lever utenfor Gaza. Vi må hente styrke fra dem som fortsatt holder ut der, og drives frem som en fri elv – liten, men urokkelig – som nekter å la seg stanse av steiner større enn seg selv.

Folket vårt i Gaza kjemper for livet gjennom det lille, det hverdagslige. Vi – som har nøklene til det de er stengt ute fra – må ikke bare finne mot til å åpne det som er mulig, men også lære av dem som fortsetter å leve når alt er revet bort.

Jeg har alltid sett litteraturen som en kraft som kan bevege folkemasser. Et fredelig våpen for endring. Skrivingen rører ved følelsene våre. Den gjør det uutholdelige forståelig, som en kopp kaffe som brenner tungen og vekker tanken.

Her, i mitt trygge hjem i Norge, mens jeg ser på min familie i Gaza, vet jeg – til tross for mørket – at jeg har en oppgave.

Vi må konfrontere denne uretten. Vi må stå opp for menneskeverdet. Vi må presse hardere – med dikt, med kunst, med demonstrasjoner, streiker, boikott og protester – for å hindre Israel i å ødelegge mer av vår felles moral.

Det må bli konsekvenser.

Vi må presse på for sanksjoner slik at ingen stat lenger får ignorere plikten til å respektere den andre, som et menneske med like rettigheter.

Vi er hånden som skal dytte dette mot en slutt, selv når det onde virker grenseløst.

Midt i min egen håpløshet har jeg alltid søkt til poesien – den som løfter pennen min når den faller.

Slik gjorde også den norske poeten Gunvor Hofmo det under nazismens mørke – et mørke som i dag speiles i den israelske fascismen.

Hofmo beskrev aldri håp som lys. Hun skrev om det skjøre:

Å leve tross smerten. Å skrive tross frykten. Å elske tross tapet.

I diktet “Er ingen hverdag mer” viser hun at stillhet ikke er tomt. Det er fullt av en bevissthet som nekter å angre eller resignere.

Hun avslutter det slik:

Gud, hvis du ennå ser:

Det er ingen hverdag mer.

Et rop om handling – som ikke bare gjaldt den tiden, men gjelder oss nå.
Det vi trenger nå – som aktivister i Norge – er å stå imot kollapsen
med bevegelse.
Hvis ondskapens pust er langt, må vårt være lengre.
For vi er menneskehetens siste stopp i en tid av brutalitet, fascisme
og markedstenkning.
Noen ord må ikke forklares, bare bevares. Dette skrev jeg i mørket,
mens jeg tenkte på dem jeg elsker:
De sa vi skal overleve en natt til.
Vi skal leve for å fortelle historien, igjen og igjen.
Jeg må se deg, for synet av deg gjør krigen
varm som en ullgenser
ømt som en klem.
La oss være sammen, veve minnene våre sammen
Sammenflettet forblir minnene trygge,
selv om hele byen vår blir utslettet.
Bombingen intensiveres
Klagesangen fra de som er fanget
under betonghaugene stiger.
Men enda høyere er stemmen din.
Kom til meg.
Kom til meg én gang
før massakren begynner
der, min elskede.
Journalister med intense blikk,
ambulansepersonell med slitne kropp.
Og røyken, elskede, er en hest
som bærer sjelene, bærer dem vekk.

Dette utdraget er fra teksten Alltid servert varm og det er gjendiktet
til norsk av Vibeke Harper, i samarbeid med forfatteren Wesam Almadani

ennå ser: Det er ingen hverdag mer.
Gud, hvis du

du lukker
aldri dørene

Manar Al-Zurkany

Manar Al-Zurkany er fotograf, billedkunstner, DJ og skribent, med base i Oslo. Hun arbeider på tvers av uttrykk – fra visuell kunst og tekst, til musikk, mote og art direction – og er særlig opptatt av å skape stemninger og uttrykk som berører. Hun kom til Norge fra Bagdad i 2006, og erfaringer med migrasjon, kultur og tilhørighet preger prosjektene hennes.

«en dag kan vi røyke shisha utenfor
saddam husseins palass.»

«vær så snill.»

vandrende i verdens største gravplass.

en lek med lenker.

mitt første uttrykk i denne verdenen
nyfødt
var et skrik
det er bare å se seg rundt
hvordan kan jeg håpe?
vel vitende
om de groteske kantene
skarpheten
magesår
radikalt, naivt,
delirium
skal jeg drømme
mens verden brenner
for hvert drag?

så kommer den søte dissonansen
et godt åndedrag
fra hele min sjel
hjertet mitt gror,
stort
større,

tåken har lagt seg,
over skjørheten
lindrende salve,
søteste saften,
i mitt tørre tre
jeg skal ikke tørste deg ut
jeg skal ikke drepe barnet
jeg skal ikke dempe sangen

jeg vil ikke,
lur meg
la meg håpe,
det er ikke en gjeld,
jeg blir ikke lovet noe som helst,
det bare prikker litt i huden
diskré trøst
en mulighet
i hvert stygge hjørne
jeg skal ikke sende håpet mitt i eksil,
jeg orker ikke lenger,
å bannlyse troen
fra mitt følelsesliv
for å ikke være rasjonell!
skal jeg banke opp barnet i meg?
vokse opp til skarpheten?
la den knivstikke meg til jeg
størkner fast, hardt?

håp
har surret seg rundt meg i løse tråder
hjertet mitt nedstemt
har du ikke fått nok grunner til å tro?
til at det går bra?
hoffnarrer rundt meg
som pirker på såret
gjør det vondt?
gjør det vondt?

skal jeg si
latterlig er håpet?
når vi var venner
i den styggeste stund?
vi var venner som kysset
på kinnet
erobret sorgen
det var en gang og
hvor vennen ble min forræder
men
vi skværet opp igjen
det er litt sånn

jeg syntes ikke livet var et mirakel lenger
og håp var blitt
et konsept i skyene for de desperate
arrangerte seg i hjertet
og trøstet hullet
såret ble nynnnet til
søte løgner
ingenting
og såret forble
tytende ut

unnskyld unnskyld unnskyld
takk for håpet
ringvirkninger på mitt bryst
jeg går meg vill
og kommer hjem til deg igjen
og
du lukker aldri dørene dine

Al-Qalb våkner

Rian A. Sadiq

Rian A. Sadiq er en multidisiplinær designer og visuell historieforteller med bachelorgrad i design fra Fakultet for kunst, musikk og design ved Universitetet i Bergen og fra University of the Arts London. Gjennom en praksis som kombinerer design, skriving og forskning, utforsker han temaer som sosial rettferdighet, flerspråklighet og diasporiske perspektiver – ofte med utgangspunkt i sin sørasiatiske bakgrunn.

Mitt sår: gro til arr

Mohamed Mohamed

Mohamed Mohamed er kunstner med utdanning fra Kunsthøgskolen i Oslo og Nordic Black Xpress Teaterskole. Gjennom stedsspesifikke performance- og installasjonsverk undersøker han identitet, eksistens og kroppens plass i rom, formet av historiske narrativer. Med støtte fra Kunst i offentlige rom (KORO) vil han over de neste tre årene presentere *Sanatorium i Paradox*, en tredelt performance-serie som fungerer som monumenter over sorg i det offentlige rom.

Jeg hadde for lengst giftet meg med natten, for å overleve i denne verden, i hverdagen.

Jeg hadde fordøyd den fysiske smerten av rusen siden bursdagen min, natt til 7.oktober på Pigalle, Oslos første nattklubb, utkledd som utdrikningslagsbrud. Det hele, bevitnet av et hav av mennesker som jeg inderlig ønsket skulle gå seg skamløst vill sammen med meg, på disse eldgamle gulvene som gjennom tidene hadde blitt benådet av bordeller, bokseklubber og alt mulig annet. I en eierskapssyk romanse med utenforskapet kamuflerte jeg meg for å tilhøre noe som selvet selv ikke tilhørte.

I all rotløsheten, forkledd i skamløshet, søkte jeg et hjem i alle disse menneskene. De som var de andre hvor enn de var fra. De som også lette etter et hjem i andre, gjennom en nesten vampyrisk form for bekjennelse.

Under denne iscenesettelsen lå en dyp sorg. Jeg kjente den fysisk, men kunne ikke helt begripe den. Gjengangeren skiftet ham og jeg klarte ikke skille det ut i mengden av alt som hjemsoekte meg.

Dagen derpå, 7. oktober, ble for meg et vendepunkt, en dag som gjorde det umulig å overse den langvarige volden som jeg hadde sett spor av på Vestbredden under en studietur i 2018.

Etter å ha landet på flyplassen i Tel Aviv, opplevde jeg apartheidens dehumaniserende forestillingsevne. Alle mine hvite klassekamerater fikk gå, men jeg og min klassekamerat fra Afghanistan måtte være igjen for å bli forhørt. Omgivelsene sendte meg ut i tilstand hvor tiden forvitret. Bildene fra historiebøkene om raseskille gikk sin gang i hodet mitt og kolonialismens nærvær tok tvangstrøye på sjelen.

Jeg ble stilt spørsmål som aldri hadde falt meg inn, møtt med nedverdiggende oppførsel som slo meg ut, en granskning av hvor krenket jeg var, og krav om å vite hvem jeg egentlig var.

En påminnelse om hvor fæl verden jeg vet kan være.

Når man allerede bærer på hverdagsrasisme, i tillegg til krigssår, blir det paralyserende å oppleve hele omfanget på én gang.

Hatet lå i luften. Man pustet det inn, med murenes evige, utsiktsløse klaustrofobi som bakteppe. Over dette reiste den vertikale byplanleggingen seg, et hierarki som en akse for denne håpløse, pulserende, onskapsfulle forestillingsevnen.

Jeg våknet hver dag i skammens rundkjøring, som pekte mot skyld, samvittighet og sorg for hvor mye jeg bedøvet meg i stedet for å bidra. Mine haltende idealer ble til anklager og selvmedlidende bedrag. Det eneste jeg hadde i meg å gi var solidaritet. Selv om jeg ikke hadde den for meg selv, var det givende å stå med andre, i håp om å bli smittet av motet til å stå opp for seg selv. Jeg løp fra Fosenaksjonen til Palestina-demonstrasjonen. Til slutt endte jeg litt ufrivillig opp på en tegnspråk-aksjon som en venn skulle delta i.

Noen dager etter bursdagen min var jeg i et middagsselskap hos noen venner. Stemningen var preget av frykt; Israels lovnader om endetidsforestillinger kunne vi ane, men vi forstod ikke bredden av tegnene. Jeg forlot bordet og gikk på do.

Jeg ble satt ut av mine hvite venner som snakket om dommedag og verdens undergang. De profetiene jeg hadde kjempet meg ut av på flere plan og som jeg trodde jeg hadde lagt bak meg, kom tilbake. Jeg hadde for lengst giftet meg med natten, for å overleve i denne verden, i hverdagen. Glem hva neste liv skulle bringe, hvis det også måtte bety fremtiden.

Jeg hadde lært tegnene for dommedagen på koranskolen. Hvordan himmelen ble

rullet som et teppe og alle de store fjellene, pulverisert, fløt i luften som støv. De samme tegnene mine hvite venner, de som var ikke-troende, nå preket om. Jeg misunnet dem for å ha unnslipt å kjenne på disse tegnene og nå snakket de om dommedagen som ble oppfylt gjennom verdenspolitikken: Klimakrisen og menneskeverdets undergang, alt som soleklare symboler for det oppslukende såret som hadde blitt vår arvesynd.

Mens jeg stod på badet og trakk pusten for å ikke miste det helt, følte jeg at gjengangeren som hadde hjemsoekt meg de siste dagene endelig tok kvelertak på meg.

Alt jeg hadde fortrenget i rotløshetens virvelvind, det jeg hadde temmet med knyte og neve, krigssåret, arven over det livet som aldri tok form. Desillusjonen i å prøve å tilhøre et land uten å ha gjort fred med landet jeg hadde søkt ly fra.

Det er de grenseløse røttene som kaller på meg, som minner meg om landet jeg for lengst har forlatt, et land jeg ikke aner hvordan ser ut nå.

Mitt hjemland, bombet tilbake til steinalderen.

Dette såret, arven fra foreldrene våre, skal gro til et arr den dagen det blir fred. En trøst vi lar ligge i solen i bytte mot tankeblund.

På badet tenkte jeg på alle krigsbarna, jeg var også et av dem, på familiegjenforeningen etter at mor hadde gitt bort nærhet, for å søke asyl i et fremmed land. Våre nomadiske aner kunne aldri forestilt seg at det kunne gå så galt, så langt unna. Krigsbarna måtte lære seg et nytt språk, historien dro teppet under dem igjen. Krigen hang med fattigdommen som hang med flukten som hang med verdensanskuelser. Et nett lenket seg fast i en rød tråd og gjennom flukt ble vi annengradsborgere.

Jeg, som var oppdratt i Etiopia med TV-skjermer som minnet oss om at vi aldri var kolonisert og som hadde egen etiopisk kalender, skulle nå internalisere at hudfargen min kunne være et røykvarsel, en trussel som kunne utsette kroppen min for vold.

Jeg legger meg med bind for øynene og henger meg fra stumtjeneren, innbiller meg at det er det nærmeste skjæret jeg kommer. Jeg tør ikke å gi slipp på deg, for jeg vil vite hvordan det skal gå med deg. Jeg er redd for hvordan det skal gå med meg. La mitt sår gro til arr, var det jeg ville si.

Jeg begynte å snakke til meg selv, slik mor pleide å skifte skinn til tre personer. Jeg snakket med stemmene til de tre guttene jeg var omringet av; de var stumme i lengselen av livet. Jeg kom tilbake for å fortelle dem hvem de en gang hadde vært på kråkeskjæret, hvem hver og en av dem hadde blitt til.

Krigsbarna svarte ikke, men begynte å kore: «Hvis vi skal til helvete, vil vi ha sommerfugler i magen, skrike i ære for deg, gråte melodier under skyenes hvelv på et skjær og høste dragefrukter i dype lommer.»

«Skal jeg bytte navn?» spurte jeg.

«Nei, jeg skal bytte religion,» sa sørnattergalen.

«Det er bitch life, det er ikke noe stress,» sa jeg, og spurte meg selv om det var farlig med salt på silke, etter å ha tilbudt virvelvinden på kråkeskjæret for å vende Gud om til et hjem. Uling fra etasjen over.

Krigsbarn, jeg skulle ønske jeg visste hvor ditt nabolag lå. Vet dine foreldre at du er her? Har sorgen innfridd sitt løfte? Har tiden gitt deg håp? Har håpet minnet deg om at du finnes? Har du sett deg selv, hele deg, og ikke bare minnene? Vi skal ikke vende hjem før vi lærer dem å kjenne deres egen jord.

Krigsbarn, har du husket å ikke blø på noen som ikke har kuttet deg, at hevn er et motiv hvor Gud er i komposisjonen? Har du husket å ikke bruke din etterpåklokskap mot dine tidligere erfaringer, selvet fra en annen tid?

Håpet du bærer på kan være farlig, det kan rive deg i stykker, forvandle deg til en kneblet rømling i troen, eller bli jordmor for lengslenes gjenganger. Dette håpet, som selv i nattens mørke gir næring, kan vokse selv i det mest ødelagte landet. Å gi håp er en makt man kan ta fra noen, veldedighet er ikke solidaritet.

Faste fridager, rettsferie og religiøse festdager var det krigsbarnet rømte fra, for å beskytte sitt krigssår så det kunne leges i jord. Krigssåret man ikke fikk lov til å rette sitt sinne mot. Naturen skapte såret og forvandlet det til et arr i sitt bilde, men røttene var allerede flettet inn i nåden, som en varm munn fra tiden man levde med guder i trærne, og lengselen etter et liv som aldri ble. Offeret spiser seg selv innenfra, ånden lytter til min hjerterytm.

Krigsbarn, du er råttan. Osten, fellen, fangeren. Det er revolusjonens faste veltalende selvstendighet, ekkolokaliseringens løsrivende hjemkomst. Hjem er det som tar på deg, og Gud er det som du tar på.

Mens jeg prøver å lege såret mitt gjennom denne teksten og ammer mørket, får jeg vite at Tamima ble drept på jobben av en høyreekstremist. Tamima Nibras Juhar, som jeg ble kjent med på Nordic Black Express.

Tamima, solstrålen og portalen til mulighetsrommet. Det store blikket som så meg hel, og latteren som omfavnet tilhørigheten selv. Noen mennesker har så stor tilstedeværelse at det oppslukende såret, terroren de ble utsatt for fysisk, ikke kan makte å skyggelegge dem.

Jeg dro til minnestedet til Tamima på Kampen og sto der uten å kunne begripe å lese navnet hennes i minnet, når blikket og latteren hennes var så sterkt tilstede. Jeg klarte ikke å se bort fra det, bort fra at hun fortsatt var her.

Jeg tenker med deg Tamima, slo det meg, som en åpenbaring for at denne sorgen skulle være en fortsettelse av håpet vi ga hverandre. Jeg er fortsatt din følgesvenn, og du min i ånden.

Her hentet jeg kraft til å hedre henne, og det var i dette øyeblikket jeg forstod hva håp virkelig betydde: At uansett hva, så er vi

hverandres håp. Og det håpet vi ga hverandre skulle jeg ivareta og verne om. For det som tok det håpet, var håpløshet og manglende politisk integritet i samfunnet vårt, som speilet den massepsykosen som hadde festet seg som røtter i det altoppslukende såret, et nett som har som mål å gjøre oss handlingslammet i troen.

Det farlige håpet vi er nødt til å bære, som vi kaster opp i luften i troen om at det vil åpenbare seg, er en politisk integritet, fordi vi vet hva det betyr å ikke leve. Å være håpefull er å bry seg om livet.

Etter minnestedet dro jeg til Kampen kafé, der en venn av meg satt. Også melaninrik som meg og Tamima. Han satt på PC-en sin og viste meg den nye leiligheten han og samboeren hadde kjøpt. Han tok meg gjennom planen for oppussingsprosjektet, inkludert hvordan de skulle få plass til et barnerom i stuen den dagen de skulle få barn.

Dette barnet, som ennå ikke er unnfanget, ble i øyeblikket et symbol på det farlige håpets åpenbaring. Mens jeg lyttet til han, tenkte jeg med Tamima; å leve ut frykten, komme den i møte, stirre den i øynene, puste i den og hviske bort dens illusjoner.

Å leve er å elske. Det er å ta eierskap til sin samtid der man er, så historien kan være åpen for alle som ønsker å skrive sin egen avslutning.

Sist jeg så Tamima var på Eid. Vi ropte til hverandre om hvor pene vi var, og hun hadde på seg den grå abayaen hun har i et av de bildene som har blitt spredt av henne.

En gang, da jeg var i Kairo med familien under den arabiske våren, bodde vi ikke så langt unna Tahrirplassen, der et hav av mennesker marsjerte dag og natt under ramadan, fordi de visste at frihet var noe man tok ansvar for. Jeg stod sammen med moren min og så på dem før fasten skulle åpnes, så på de tørste og sultne strømme til frihetsplassen. Da ga moren min meg bankkortet sitt, og sa:

Gå og gi vann til revolusjonen.

Gå og gi vann til revolusjonen.

Hvis vi skal til helvete, vil vi ha sommerfugler i magen, skrike i ære for deg, gråte melodier under skyenes hvelv på et skjær og høste dragefrukter i dype lommer.

Alright

Håp kan være et rop i gatene, men det kan også være en stille bevegelse i hverdagen. En hånd som griper en annen, en stol som venter på deg, eller en plante som bryter gjennom asfalten. Det er både det vi holder fast ved, og det som trekker oss videre.

Som den amerikanske filosofen, aktivisten og borgerrettsforkjemperen Cornel West beskriver det, er *deep hope* ikke en naiv optimisme, men evnen til å se mørket i øynene og likevel velge handling og fellesskap. For meg lever håpet i det som skjer mellom mennesker, i latteren som fyller et rom, selv når verden utenfor er mørk, i blikkene som bekrefter at vi hører til et sted, i de små gestene som kan bli starten på noe større. Foreldrene mine har lært meg å aldri miste håpet, uansett hvor vanskelig ting blir, men det er ikke alltid like lett. Jeg er ofte oppgitt over verdenen vi lever i i dag, men noen ganger må man lete etter tegnene av håp i hverdagen. Som Kendrick Lamar sier: *we gon' be alright*.

Bildeserien består av fotografier tatt i Pakistan og Norge i perioden 2024 til 2025. Som norsk-pakistansk fotograf bærer jeg minner, språk og blikk fra to verdener. Jeg ser håp på steder som er nær meg og i ekkoer av steder langt borte: Gaza, Kashmir, Kongo, Sudan, Ukraina, og andre steder der kraften til å fortsette lever videre i fellesskapet, i reparasjonen, i samtalen.

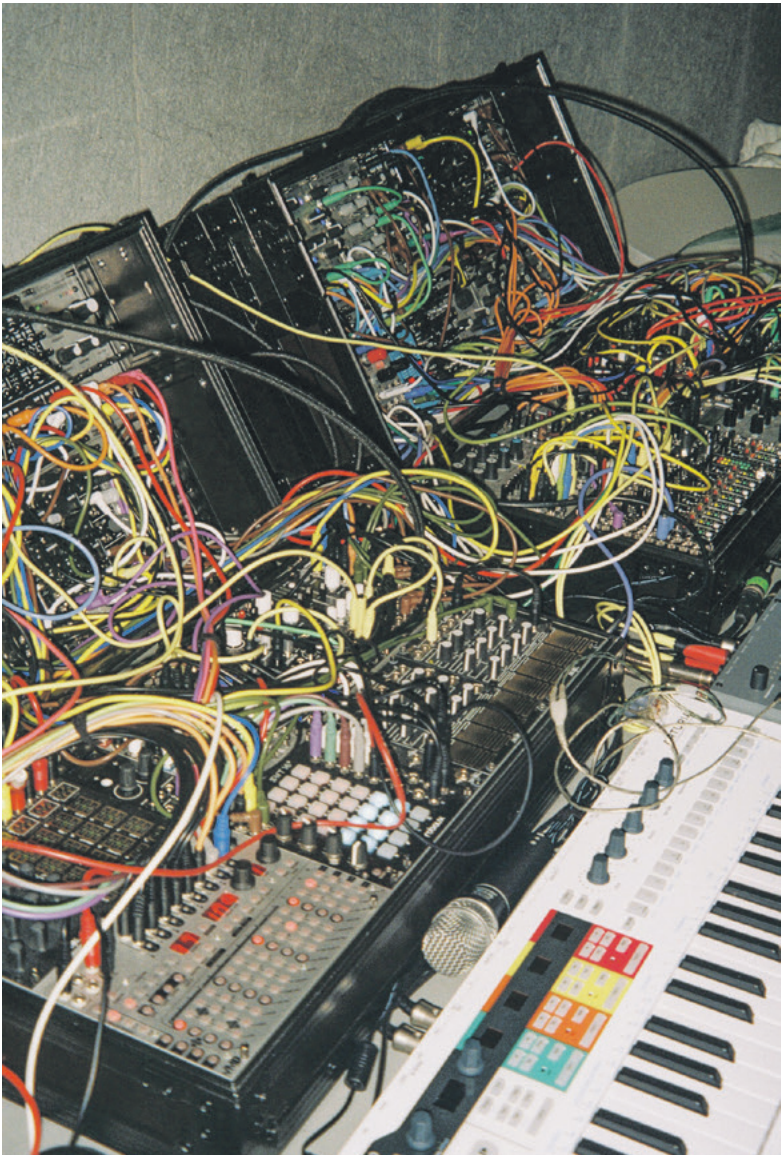
Bildene mine er ikke illustrasjoner av kriser, men refleksjoner over hvordan mennesker, uansett hvor de er, finner måter å fortsette på. Håp, for meg, handler ikke om å fornekte mørket, men om å lete etter lyset som slipper inn. Om å tro på at selv små handlinger, et smil, en berøring, en delt kopp te, kan være begynnelsen på noe større.

Sakib Saboor

Sakib Saboor er fotograf med bakgrunn i digital markedsføring og fotojournalistikk. Han arbeider dokumentarisk med temaer som identitet og tilhørighet, ofte i en kombinasjon av analogt og digitalt fotografi. Verkene hans er vist blant annet på Fotogalleriet, Kunsthall Oslo og Oslo Negativ, og han er representert i samlingene til Preus Museum og Møllersamlingen. Han jobber også som kommunikasjonsrådgiver i TrAP.

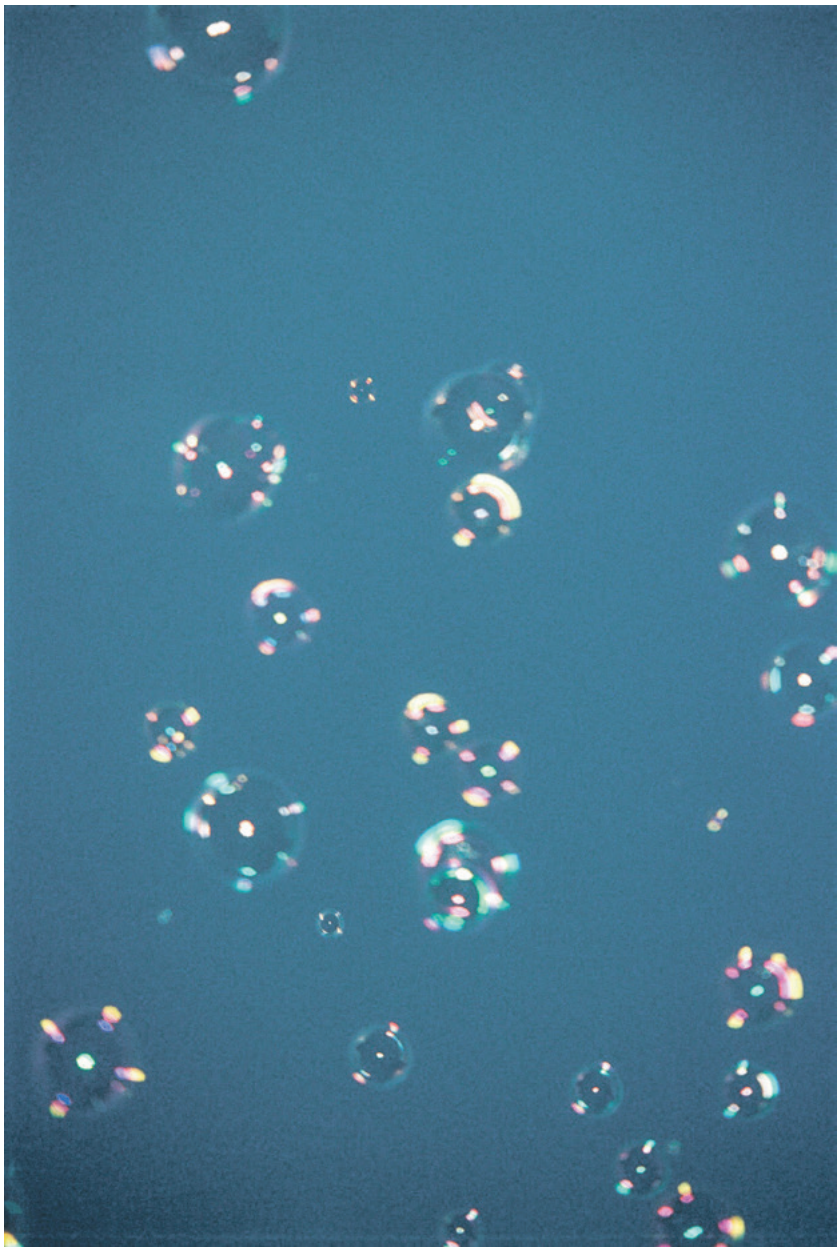

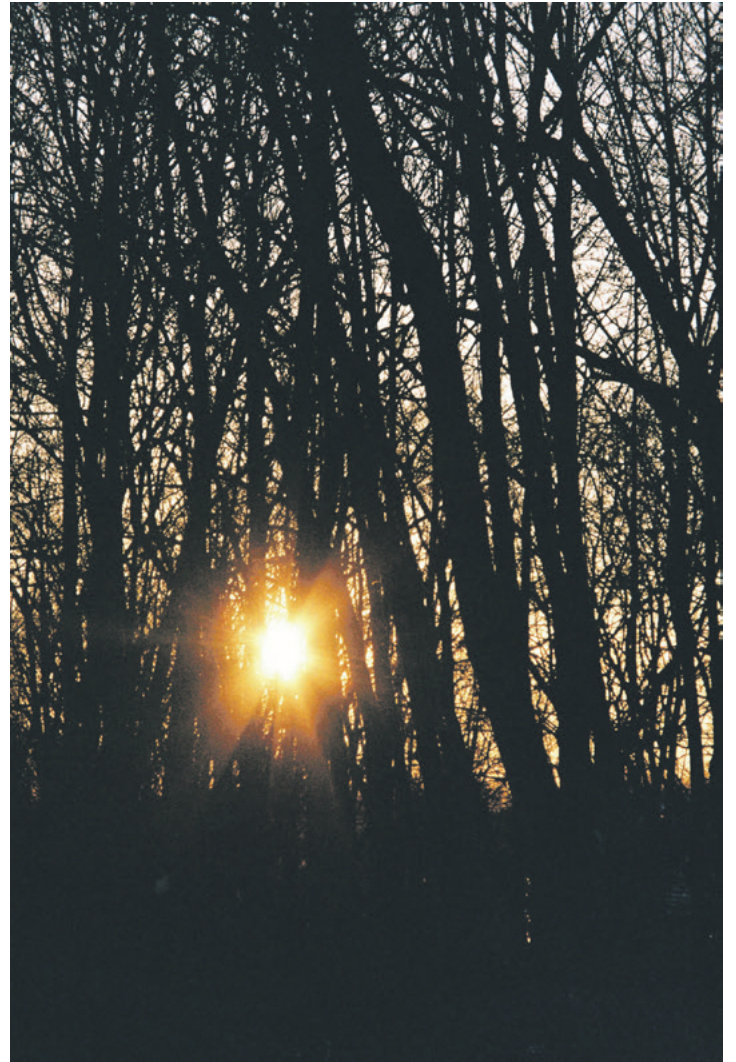

en fugl bakerst i boka

Sadik Qaka

Sadik Qaka er forfatter og stipendiat ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning på Universitetet i Oslo. I 2024 debuterte han med den tospråklige diktsamlingen *Bestemors bok / Libri i gjyshes*, skrevet parallelt på norsk og albansk og gitt ut på Aschehoug.

jeg husker ikke mye fra krigen men jeg
husker at jeg spurte: når kommer pappa hjem?

jeg er i garasjen med pappa
rydder i tingene mine
pappa ser etter en hammer
blant skruer, reservenøkler og klassebilder
finner jeg en svart notisbok
jeg kjenner igjen pappas håndskrift
sider på sider med navn og tall
sider på sider med våpen
3 kallasha 900 M
500 fishekë 300 M

denne skrev jeg i under krigen, sier pappa
jeg var i albania for å kjøpe våpen
jeg skrev ned alt folk ga og alt jeg brukte
ingen skulle tro jeg tok pengene selv
tre kalasjnikov kostet 900 tyske mark
500 patroner 300 mark
jeg lærte meg å laste hester
lastet flere titalls av dem

det var sånn jeg overlevde, sier pappa
vi skulle krysse grensa inn til kosovo
men alle sleit med å laste hestene
jeg ble igjen for å hjelpe
de andre ble beskytt av grensevakter
noen må ha fortalt dem at de kom
jeg tror 30 mennesker døde den dagen
jeg måtte ta en lang omvei alene
derfor trodde dere at jeg var død

men jeg trodde ikke at pappa var død
jeg husker ikke mye fra krigen
men jeg husker at jeg spurte:
når kommer pappa hjem?
det spilte ingen rolle
at jeg ikke fikk svar
jeg spurte om han daglig
før pappa endelig kom hjem
med en hest som var blind
på det ene øyet

håp er en svart notisbok
med blå kulepennskrift
håp er å finne en fugl
tegnet av en barnehånd
bakerst i boka
håp er å lese
pappas sirlige håndskrift
og tenke: oi, se
pappa antok
at han skulle overleve

FRØØ

Midt i mørket spirer en liten knopp – et frø som bærer løftet om liv. Den vokser fra en grå, steinete jord, men strekker seg mot lyset som en stille protest mot motgang. Den viser hvordan noe nytt og vakkert kan vokse fram, selv under tunge forhold.

Over knoppen svever en strålende stjerne – et symbol på retning og drømmer. Den lyser ikke bare opp himmelen, men også sjelen. Begge – både frøet og stjernen – stiger fra mørket. De viser at håp ikke kommer fra fraværet av mørke, men fra evnen til å vokse gjennom det.

Soroka

Soroka er visuell kunstner, illustratør og kunstcoach. Hun jobber i skjæringspunktet mellom det personlige og det universelle, og skaper verk som både utfordrer og skaper nærhet – mellom verk og betrakter, mellom mennesker og seg selv. Gjennom kunsten ønsker hun å vekke følelser, åpne rom for refleksjon og gjøre kreativitet tilgjengelig for flere.

Note to self

This text is dedicated to the memory of M. el Hindi and to Tamima Nibras Juhar. It is written for my brothers and sisters of Aksjonsgruppa for Palestina.

I'm not real. I'm just like you. You don't exist in this society. If you did, your people wouldn't be seeking equal rights. You're not real. If you were, you'd have some status among the nations of the world. So we're both myths. I do not come to you as a reality; I come to you as the myth, because that's what black people are. Myths. I came from a dream that the black man dreamed a long time ago. I'm actually a presence sent to you by your ancestors.

SUN RA addressing black teenagers in the U.S.A.

Jassem Hindi

Jassem Hindi er en fransk-palestinsk koreograf og lydkunstner, født i Saudi-Arabia og bosatt i Norge. Arbeidene hans kombinerer ødelagte folkedanser, mørk poesi og performative praksiser for å skape barokke, kosmologiske verdener. De nyeste stykkene hans, *Laundry of Legends* og *Sun Eaters*, tar utgangspunkt i dødsdikt fra Skandinavia og Vest-Asia, samt moderne folkedans. Verkene hans vises internasjonalt og har mottatt en rekke priser. Han har også samarbeidet med en rekke kunstnere, som Mia Habib, Harald Beharie og Rana Issa.

Hope
Language
Not to forget: Language is the battlefield.

Broken texts, ruins of sociability. Hope.
A broken word we have to pick up from the
litter left on the streets after blood has been
spilled on the concrete. Have you read the
news? What hope?

Hope comes like a fly, bothering us and
biting us at the heels.

It laughs at the choices we think we must
make. It laughs at our thoughts, when we
imagine the future. Netanyahu, Putin, Trump.

Where the future demands clarity, hope
says: 'please please come out and play'. The
future demands a clarification of our games.
But hope is not about the certainty of our steps.
It is a long, long gesture that started before
we were born, and will end after we are gone.
Hope is a slow dance with time.

What does hope taste like when we are
faced with the murder of a young woman by
a racist? Tamima, 34 summers, someone who
dedicated herself to the service of others,
knifed to death, her life ended, never to
come back. An abrupt, and non negotiable
interruption of her dreams, her work, her hopes.
A dreadful end. Thinking about her last
moments is like staring into the abyss. At this
thought, rage comes first.

What does hope taste like when we
are faced with the extermination of the
Palestinians? When they are not only being
assassinated and removed from their land by
the hundreds everyday, but that the very fact
of this genocide is being denied? A denial
orchestrated by a colonial project, a 70+
years project of ethnic cleansing. But no, for
the sake of decency, we should be quiet, we
should be 'reasonable'. At this thought, rage
comes first.

Hope, in these moments, comes like a fly,
bothering me and biting me at the heels, when
really what I want is a time machine.

The first sign of hope's arrival is someone
else smiling in the face of darkness.

Not to forget: The smile of my grandfather.

My grandfather, M. el Hindi. Born near Jaffa,
a land of orange and lemon groves. Quiet and
warm. Imagine the smell of citrus flowers
carried by a soft sea wind. You know this smell,
barefeet on a cold rock, full of salt, and light.
'Oh ! How cold is the sun in full summer when it
is watered with absence, absence, absence...'¹

What is it then? Hope comes to us when
those who have suffered more than us are still
smiling. I know it feels very simple. And to be
frank with you there is nothing I would like more
than not to talk about hope. The word makes me
uneasy, it does not encompass the complexity
of the network of imperfect allies on which I
count upon everyday to participate in the saving
of lives in Palestine. It does not convey the
understanding of the revolution as an ongoing
gesture, of which we will never see the end in
our lifetime. Hope is like a posture that has been
cannibalized by capitalism and demagogues. It
is barely a concept, and definitely not one I like
to use. I don't think I have considered that word
ever until today. 'I hope you feel better'. And yet,

it is humbling, when someone who has suffered
the hells of hell looks at me and says, smiling:
there is hope !

Not to forget: The first time I remember this
smile. When my jeddo (grandfather) showed
me Palestine on a map. His manicured fingers
pointing at a black mark on a globe. I was 17.
A dangerous time to be told about injustice.
Here is Palestine ! he said with a smile.

Palestine. Where so many of his brothers
were shot against a wall by Irgun, the Israeli
militia. Where my great aunt Wafa Arafat was
forced to live in a tent. A tent I say, but what I
mean is a piece of tarp exposed to the winds
and the drones and the fire bombs and the
shootings. Surviving in a tent in her own country.
A country where children not even ten years
old have succumbed to madness, and despair,
marked for death by the zionists. Palestine,
where my blood has spilled the blood of our
oppressors. Here is Palestine ! At this thought,
rage comes first.

Not to forget: the smile of my grandfather.
This smile which still holds me in its warmth
today, long after his disappearance.

M. el Hindi. An elegant man, beige
costumes and brown moccasins, slender
silhouette. Crossed legs in a comfortable
armchair, smart cut and perfumed moustache,
sipping nonchalantly on a gin and tonic while
discussing the affairs of the day with his
children. A very British palestinian. Stroking my
hair and telling me stories.

Hope is also the end of loyalty: it is the
friend who betrays you to save you. It is also
what breaks our enemies. Today, Palestine
has no future, and despite this, we still hope.
We betray reality itself and keep building
relationships based on hope. We are like
astronomers who went to Mars without a
spacesuit. We still knock at the door of the
rocket, and we still want to play outside with
everyone else. That is Palestinian hope. It is
unkillable because it is not grounded in today's
reality. It is grounded in each other.

Sun Ra addresses young black men and
tells them: 'I am not real, I am just like you'.
According to Zionists, Palestinians do not
exist. Palestinians are therefore myths. So
then, having grounded our hope in each other,
we have grounded our hope in myths. And
that makes us impossible to defeat. We have
reversed the zionist logic of Israel as a promised
land based on a book. We are now the book,
and they are stuck in their mediocre reality.
Like Darwish used to say: we live in the poem,
and in the poem you cannot kill us.

Maybe, later, one day, hope will become
future. But for now, watch us and our friends
set fires to the fabric of time itself.

Not to forget: political clarity is freedom.

But no, we are not myths. I look at my
phone, picture after picture of murdered
children, men, women. My phone, I call it 'the
cold tomb that lives in my pocket'. I peer into
this cold tomb every night, when all are asleep,
and the reality that springs out of it is made
out of the tender bellies of my people being
ripped apart by starvation, rape, bullets, bombs,
torture. Darwish, you lied to me. We do not live

in poems, we barely survive in a verse. I can read
to you, but what good does your 'green land
of the poem'² do to our doctors, cooks and
gardeners who are being shredded to pieces?
At this thought, rage comes first.

Not to forget: The second time I remember
the smile of my grandfather. When I left him
for the last time. When I held him for the last
time. Me, leaving Beirut to study in France.
'But what about Palestine?' 'Don't worry
about Palestine.' he said with his smile. This
smile which meant something much more
subtle, much more precise, which words
cannot describe without breaking the finesse
of our complicity. A smile that also said: 'Do
not follow the path of rage. Not yet. Not at 17
years old. Articulate yourself to the world. Do
not try to bend the world to your will.'

A grandfather, a Palestinian man, worried for
his first born grandson. 'Live, Jassem, do not
succumb to our madness. Survive the day, and
devour life.'

A grandfather who knew how deadly the
word of Palestine can be. Who had seen young
men of my age disappear in the blink of an eye.

His pride to see me leave Lebanon, to go
study, in order to appreciate the elegance of
thinking, in one of the prestigious places of
the world, like his children before me, Berkeley,
MIT, Sorbonne. Seeing me become someone
that would eventually be able to apprehend
diversity and playfulness, and not choke on
rage and misery. He was the delighted, and
proud witness of this new adventure. One more
generation in a long line of joyful Palestinians,
living in the world. Our vengeful smile against
our oppressors. Resistance through intellect.
More than resistance. A place where our
enemies are not just defeated: they are ignored,
they do not matter, they are not part of the
conversation that is taking place between the
adults in the room. The mediocrity of their
political program, exposed for what it is: the
deadly tantrum of a child, an articulated
understanding of the texture of history... But I
did choke. And I did stumble. And I still do.

Rage is closer than hope. Superficiality
triumphs, and true hospitality is hard. But I have
tasted what hope meant. It is a concrete form of
resistance through transmission of knowledge
to our children, to our friends, to our lovers. It is
a place where our enemies cannot interfere or
have a meaningful influence. Palestinian hope is
a long conversation that cannot be interrupted
by mediocrity. It simply waits until we are ready
again. Perhaps Darwish was right. The land of
our poem is green. Shrouded in the verses, we
cannot be killed.

Not to forget: the death camps of today in
Palestine.

Not to forget: Olive trees and cold mountain
rivers have started a conversation a long time
ago, before our arrival, and this conversation
will continue long after we are gone. 'The world
has started without us and will end without us'³.
Therein lies the hope. The peace. Therefore
we can smile. Knowledge, love, and peace.
The signature of our creed.

Not to forget: the smile of my jeddo.

1 The Arab Apocalypse, Etel Adnan

2 A reference to the poem Mural by Mahmoud Darwish, one of his major works, with the famous verse:
*Green the land of my poem is green and high (...) Green I write it on the book I am the grain that died
and became green again - there is something of life in death.'*

3 Sad Tropics, Claude Levi-Strauss

Jakten

Når det er mørkt nok, kan du se stjernene.
Ralph Waldo Emerson

Sarah Adekoya

Sarah Adekoya er forfatter og litteraturkritiker. Hun debuterer i januar 2026 med sin første bok på Oktober forlag. Til daglig arbeider hun som litteraturkritiker i NRK og er medisinstudent på femte året i Bergen. Hun har fullført Samlagets skrivekole, og mottok i 2025 både Drømmestipendet – hvor hun i dag også er ambassadør – og Sparebanken Nord-Norges talentstipend.

Vi overlevde på ingenting, og alt vi hadde var hverandre.

“Vær stille, Hood,” sier Thomas. Han holder geværet opp under synslinjen. Går sakte inn gjennom skogen. Det er nå det gjelder.

“Jeg er stille,” hvisker jeg tilbake. “Ser du noe?”

Et pling. “Hold deg bak trærne,” sier Vox inne i hodet mitt. Jeg slår henne av.

Det er en blanding av forskjellige trær i skogen: palmer, furu, bambus, bjørk. Det er det som gjør arenaen så spennende. I de dagene der det fortsatt fantes trær, vokste de aldri på denne måten, alle trærne i samme klima. Men her, i denne kunstige verdenen, er alt mulig. Himmelen er lilla. Den virker uendelig høy, men jeg vet bedre. Det er et tak på femten meter over oss, den viser et bilde av hvelvingen fra en annen tid, en annen galakse.

“Tror det bare var en kanin,” sier Thomas og senker våpenet. Han tørker svette av pannen.

“Det er vel et bytte?” Jakten går ut på å samle flest poeng ved å eliminere bytter. Hvert bytte har et nummer mellom 1 og 99 festet på brystet som viser hvor mange poeng det gir. Den som har flest poeng om to timer vinner. Og det skal være meg.

“Ikke pek geværet mot meg!” sier Thomas.

“Jeg peker på kaninen!” svarer jeg tilbake.

“Vi jakter ikke på kaniner,” sier Thomas.

“Hva jakter vi på da?”

Jeg har aldri vært med på dette spillet før. Da jeg var yngre, pleide jeg å jakte på smådyr. For det meste rotter og mus. Det var før jeg vant i lynlotteriet og ble en del av kryptomillionærene. Det viser seg at mange av triksene man lærer som tyv fungerer godt i finansverden: å lese mennesker, oppdage svake punkter, slå til når øyeblikket er riktig og forsvinne før noen skjønner hva som skjedde. Med litt flaks, og med Vox som medhjelper, investerte jeg og ble en av de yngste milliardærene. Det var også da

jeg møtte Thomas. Thomas er ikke like rik som meg, men faren hans er ti ganger rikere enn det jeg noen gang kommer til å bli. I motsetning til meg, har Thomas deltatt i jakten flere ganger. Jeg er fremdeles litt usikker på noen av reglene, men dette vet jeg:

Vinneren får over to hundre millioner eoner og en plass i Rådet. Vinneren får ikke bare rikdom, men makt. Rådet styrer forsikringsimperiet, og bare de ved bordet avgjør hvem som blir øverste leder. I dag er det Pilli, men det kan jeg endre på. Det er den beste måten jeg kan straffe ham på. Og det er fortsatt ingenting sammenlignet med det han har gjort mot meg og mange andre.

Men ingen har fortalt meg hva det er vi jakter på.

“Du vet det når du ser det,” svarer Thomas med et glis. Førstegangsdeltakere får aldri vite alt på forhånd. Det er visst en del av underholdningsverdien for tilskuerne, men jeg skjønner ikke poenget. Thomas går mot de to bjørketrærne til venstre for meg. “Gå den veien du, så dekker vi et større område.”

Hendene mine er klamme. Jeg vet ikke hvorfor jeg er redd. Eller hva jeg er engstelig for. Thomas går til høyre. Jeg snur meg mot venstre, rett mot et oliventre. Jeg presser ryggen mot barken, lar bladene gjemme meg. Frukten henger i klaser. Jeg undrer meg om de smaker plast eller om de har festet ekte oliven på de kunstige grenene.

Vinden blåser i tretoppene og lager en raslelyd. Jeg ser opp. Hvem er det som følger med på spillet fra utsiden av arenaen? Jeg får ikke øye på noen synlige kameraer. Thomas sa at ingen av oss kom til å dø. At det bare var moro. At de kom til å stoppe jakten, hvis noe farlig skjedde.

Jeg vet ikke om jeg tror ham.

Jeg slår Vox på igjen. Hun er en intelligens koblet til mesternet, som en gang var internett. Ingen mennesker kan vite like mye som hun gjør, og chipen plassert i nakken min gjør at jeg har tilgang til henne hele tiden. Jeg puster lettere når hun er på.

“Jeg vil vinne,” hvisker jeg i tankene mine til henne. “Hvordan kan jeg vinne?”

Hun kostet en formue, men jeg har flere formuer å kaste bort. Hun har hjulpet meg gjennom flere problemer: Hun husker hvor jeg har glemt nøkkeltastene mine, regner ut dagligdagse matteoppgaver, gir meg investeringstips og samler minnene mine slik at jeg kan se gjennom dem når jeg kjeder meg. Men jeg hadde ikke henne før jeg ble rik. Minnene jeg bærer fra før den tid er ikke fakta, men dokumenter komprimert av min feilbarlige hukommelse, forurenset av følelsene jeg bar på.

Siden jeg fikk henne, har jeg blitt helt avhengig av rådene hun gir, av stemmen hennes. Jeg stoler mer på henne enn på noe menneske..

“Hold deg nær trærne. Vær stille og rask. Den som dreper det høyest nummererte byttet vinner,” sier hun. Hun nøler et øyeblikk og jeg forstår at hun ikke kan si alt på en gang. Spilletts protokoller setter grenser for hva intelligensene får røpe. “Mye av spillet er flaks,” legger hun til. “Men jeg kan hjelpe deg med geværet og å finne spor for å finne byttet. Vil du at jeg skal hjelpe deg med det?”

“Ja,” svarer jeg. Flaks har jeg massevis av. Det var det som gjorde at jeg endte opp her. Jeg er ikke som de andre. Jeg er ikke født rik. Jeg vokste opp foreldreløs. Jeg husker dem ikke engang. Vox har prøvd å skape minner av dem til meg av den lille informasjonen hun har, men det føles helt feil.

Den eneste jeg hadde da jeg vokste opp, var Robin. Det var ingen forskjell på oss. Vi vokste begge opp i fattigmannstrøket på Mørkefjell. Vi jaktet for å finne mat, ikke blant skog og mark, men blant høye blokkleiligheter og tette smug. Jakten innebar å stjele det vi fikk tak i. Vi overlevde på ingenting, og alt vi hadde var hverandre.

Det var frem til jeg fant en lynkode i et av husene vi stjal fra. Koden var trykket på en av de eldgamle papirlappene — en type jeg ikke engang visste fortsatt kunne brukes. Jeg gjemte den i lommen, og glemte den da vi kom hjem. To uker senere leverte jeg den inn i en terminal. Og plutselig hadde jeg innpass i miljøer jeg hatet, og tilgang til goder jeg bare hadde drømt om.

Det var den samme dagen jeg mistet Robin. Jeg løp hjem for å fortelle henne om den store gevinsten. Men Robin var ikke hjemme. Hun var ikke i smuget, ikke i leiligheten, ikke i skogen. Jeg fant henne aldri igjen.

Tre år senere og jeg savner henne fremdeles. Vox følger tankerekken min og drar frem noen bilder av henne, bilder som hun har generert fra minnene mine. De er ikke ekte, det er noe feil med hvordan de mørke øynene hennes ser på meg, hvordan de lange flettene faller. Hun løper gjennom en fiktiv blomstereng. Verdenen vi levde i var grå og dystert. Jeg feier vekk bildene.

“Gi meg tips til hvordan jeg kan finne byttet,” sier jeg til Vox.

Vox drar sirkler rundt synsinntrykket mitt, og plutselig får jeg øye på en brukket grein, et søkk i gresset. Noe har beveget seg mot grottene til høyre for oss. Jeg snur meg mot steinene, dit skrittene peker. Der! Noen eller noe kledd i lilla løper fra en grotteåpning til en annen. Jeg løfter geværet. Sikter. Nummeret 99 glinser på ryggen. Det høyeste nummeret man kan få. Jeg skimter armer og ben gjennom trærne. Jeg senker våpenet.

Er det et menneske?

“Bang!” Lyden av geværet til Thomas. Jeg ser den grønne skjorta hans flimre mellom trærne. Han ler. “Jeg har deg nå!”

Jeg snur meg fra grottene og følger tett etter ham, dytter et blad bort fra ansiktet.

Skogen tar slutt. Foran meg ligger en stor eng, et flatt terreng av gress. Ved siden av et bjørketre ligger det en kropp på plenen. Brystet hever seg. Blod farger gresset rødt. På brystet er det skrevet 13, med svarte bokstaver i en hvit firkant, som et startnummer man brukte å ha når man løp maraton i gamle dager. Under nummeret har han på en lilla, tettsittende genser.

“Er byttet et menneske?” hvisker jeg.

“Gratulerer!” sier en stemme ovenfra — kald og triumferende. Jeg får frysninger i ryggraden.

“13 poeng registrert for treff. Husk, byttet er fortsatt i spill til døden er bekreftet. Fortsett å samle poeng. På vegne av staten takker vi deg for innsatsen.”

Jeg stirrer på Thomas. Han puster tungt. Jeg tar et skritt tilbake. Rynker pannen.

“Jeg forstår ikke...” hvisker jeg. “Byttet... er det et menneske?”

Jeg hører et pling igjen. Vox kobler seg på. Men det går en stund før hun sier noe. Stillheten er unormalt lang.

“Ja,” sier hun til slutt. Stemmen er flat, nesten mekanisk. En lyseblå firkant åpner seg i bunnen av synsfeltet mitt med en rulletekst som transkriberer ordene hennes. “Byttene i dette spillet er dømt til døden og må elimineres. Ved å delta i “Jakten” kan du vinne store gevinster, samtidig som du yter rettferd for staten. Skal jeg hjelpe deg med å finne et bytte?” Ordene høres innøvde ut, som en reklame.

Jeg kjenner magen vrenge seg. Det er mange ting de rike har, mange ting de rike finner på som jeg ikke har forstått.

Opplevelser de nyter, som jeg ikke har fått noe glede av. Delikatesser som smaker ekkelt.

Utflukter i farlige naturomgivelser. Stygge kunstsamlinger. Lange diskusjoner om kjedelige filosofier, der de bruker store ord, ingen vet hva betyr. Men dette er annerledes. Nå leker de med menneskeliv.

Jeg leker med menneskeliv.

“Dette er barbarisk,” sier jeg.

“Byttene er dømt til døden i henhold til systemets vurdering,” minner Vox meg på.

Jeg slår Vox av igjen.

Thomas gliser. Han har hånden på halsen på byttet — mennesket — som om han sjekker om det — *han* — er død. Men jeg kan se at brystet fremdeles hever og senker seg.

“Ikke drep ham!” roper jeg. Men Thomas har allerede reist seg. Et øyeblikk senere smeller skuddet.

“Tretten poeng” sier han og river av arket fra brystet fra mannen. Han må ha vært i femtiårene. Han har tynne grå hår langs tinningen. Øynene hans er fremdeles åpne. Mørkegrønne. Han ser opp mot den kunstige himmelen.

“Jeg leder.”

Jeg snur meg og går. “Du drepte ham.”

“Det,” sier Thomas. “Ikke han. *Byttet*. Og det kom til å dø uansett,” sier Thomas, “Dette er mer etisk. De får i det minste en mulighet til å unngå elimineringen om de klarer å holde seg skjult for oss.”

“Så det er noen som overlever?” sier jeg.

“Eller er dette bare en dødsarena?”

“Kom igjen, ikke vær sur. Det er for gøy.”

“Han er død!”

“Det er hele poenget. Er du dum eller?” sier Thomas. “Byttet har sikkert drept noen småunger for å få dødsdommen. Og som jeg sa, noen overlever om de er smarte nok. Blir de ikke drept, slipper de fri. De slipper dødsdommen.”

“Jeg blir ikke med.”

“Da taper du.”

“Jeg bryr meg ikke.”

Thomas ler.

ting de rike har, mange ting de rike finner på som jeg ikke har forstått.

Han er grunnen til at jeg er her i dag og jakter. Hvis Pilli taper idag, blir forsikringsimperiet knust.

Hver taper må betale vinneren femten millioner som kommer på toppen av pengepremien, forteller han. Jeg må betale den som samler mest poeng, den som dreper flest bytter. Dreper flest mennesker. Pilli kan vinne, hvis ikke jeg gjør det.

Men det handler ikke bare om pengene. Med setet i Rådet kan jeg gjøre mer enn å slå Pilli – jeg kan erstatte ham. Jeg kan rive både ham og Rådet ned, langsomt, fra innsiden.

Jeg stirrer rett frem. Mellom de to grottene sitter det et bytte. Det sitter helt stille, like stille som jeg står. Bare en liten del av gensen er synlig, og jeg kan se den fordi jeg la merke til det tidligere. Det tror sikkert at det er helt gjemt.

“Hvis du vinner hele spillet får du over to hundre millioner,” minner Thomas meg på. “Du kan gjøre Pilli flere millioner fattigere.”

Pilli er grunnen til at foreldrene mine døde. Mamma døde av leukemi, en form for kreft som lett kunne kureres. Men hun fikk ikke behandling fordi hun ikke kunne betale. Pappa døde kort tid etter av hjertesorg. Pilli er grunnen til at halve byen lever i fattigdom. Han er grunnen til at jeg er her i dag og jakter. Hvis Pilli taper idag, blir forsikringsimperiet knust. Det er ikke så stor forskjell på tyver og forsikringsdirektører. Begge stjeler, men den ene stjeler store summer, fra de fattige, på lovlig vis.

“Kom igjen,” sier Thomas. “Ikke ødelegg festen.”

Jeg har allerede bestemt meg.

Jeg kan vinne hvis jeg vil. Jeg skal drepe byttet i grottene. 99 poeng. En person vil dø på grunn av meg. Så kan jeg ta ned Pilli, smadre hodet hans under hælen min når tiden endelig er inne. Jeg skal tvinge ham til å gi tilbake pengene han har stjålet fra alle på Mørkefjell.

“Du skulle ha sagt ifra om det,” sier jeg til Thomas.

“Du hadde ikke blitt med hvis jeg sa at vi jaktet på mennesker.”

“Nettopp.”

“Jeg hadde også blitt utestengt fra Jakten, hadde jeg fortalt deg alt. Ikke vær sur da. Dette skulle være moro.”

“Jeg er ikke sur,” sier jeg. Det koker inni meg. Jeg kniper munnen sammen, prøver å roe ned nervene.

Det er min feil. Jeg burde ikke trodd at Thomas var annerledes. Han er akkurat som dem. Men det endrer ikke på noe. Jeg har tapt en venn, men i dette spillet, ikke jakten, men det store spillet vi kaller livet, gjelder det å holde sine fiender nære. Jeg fester et falskt glis over ansiktet mitt.

“Jeg skal vinne.”

“Nå snakker vi,” sier Thomas. Jeg ser ikke bak meg, men jeg hører smilet om munnen hans.

“Vi deler oss. Du går den veien,” sier jeg og ser tilbake mot siden han kom fra. “Så går jeg her.” Jeg har allerede begynt å gå mot grottene.

“Lykke til,” roper Thomas etter meg. “Jeg er faktisk seriøs. Dette er etisk. Du må bare ha det litt mer gøy.”

Jeg svarer ham ikke.

Jeg står skjult bak trærne. Jeg håper ikke byttet mitt er ungt. Jeg håper det er en gammel mann som har levd lenge. Jeg håper han fortjener det. Men det er vanskelig å vite. Personen jeg kommer til å drepe kunne vært meg. Hadde jeg endt opp her, hvis jeg ble tatt før jeg ble rik? Hvis jeg ble tatt da jeg fremdeles stjal fra folk sine hjem?

Grottene blir tydeligere og tydeligere. Den lilla gensen jeg fulgte etter presser seg dypere inn mot en stor grå stein.

Jeg løfter geværet. Jeg er ikke noe god til å sikte. Byttet er fremdeles langt unna. Jeg legger på sprang. Løper gjennom skogen, inn mot grottene. Byttet må ha lagt merke til meg, fordi det reiser seg plutselig og løper inn i skogen på andre siden. Langt, mørkt hår veiver i vinden. Selv om jeg ikke er god med et gevær, er jeg rask til bens. Jeg hopper over nedfallne trestammer, løper under greiner. Vinden fyller lungene og i dette øyeblikket føler jeg meg fri. Det er som om jeg er tilbake i smugene mellom blokkleilighetene, som om jeg er under en tung sky. Som om jeg er tilbake der jeg var da jeg var yngre, da jeg var fri og hadde mulighet til å løpe dit jeg ville.

Mens jeg løper tar jeg kniven som er festet til låret mitt og drar den ut. Jeg går rundt stammen på et digert tre og jeg ser den, henne, stiv av skrekk. Kroppen reagerer før jeg gjør det, og jeg drar frem kniven og legger den ved strupen hennes.

Nummer 99.

Vinnerloddet mitt.

Jeg mister pusten.

Hun er like gammel som meg.

Hun har store brune øyne og krøllete hår.

Hun løper ikke gjennom et smug slik som jeg husker, ikke gjennom en blomstereng slik minnet Vox gav meg, men hun har løpt gjennom gress og skog for å komme seg hit.

Og nå er hun her, foran meg. Ansiktet er eldre enn jeg husker.

Hun ser på meg, som om jeg er et spøkelse.

“Hood?” sier Robin.

TrAP (Transcultural Arts Production)
er en kunstprodusent for, av og i det
flerkulturelle Norge som jobber for å heve
kvaliteten på norsk kunst- og kulturliv.
Mer om oss finner du på trap.no

Det er stor hjelp for oss å høre dine tanker om denne avisa. Du kan svare med å scanne QR koden med kamerafunksjonen på mobilen din. Om du besøker oss på trap.no er det også mulig å finne en lenke til spørreundersøkelsen der. På forhånd takk! Vi takker dessuten for følget her til siste siden.

GI OSS DIN TILBAKEMELDING

TRAP TALK

Hvordan er det å være ung og aktiv i kunst- og kulturlivet i Oslo i dag? Dette er utgangspunktet for TrAP-talk, en ny månedlig samtaleserie der unge kulturarbeidere deler erfaringer, utfordringer og sine perspektiver.

Med TrAP-talk ønsker vi å etablere en møteplass for ærlige og aktuelle samtaler om virkeligheten i kulturlivet, sett fra de unges ståsted.

Samtalene ledes av Abdirahmaan Hasan, og tar opp temaer som representasjon, arbeidsmiljø, styreroller og tilhørighet. Tidligere har TrAP-talk blant annet belyst unge kurators rolle, sett med kritiske øyne på kulturlivet og stilt spørsmål om «fornuftige studier» kontra interessen for kunst.

Som Abdi selv ville sagt det:

«Dette blir en scene for unge stemmer, og en sjanse for institusjonene å lytte med notatblokka klar.»

TrAP Talk foregår som regel på Tårnet Kulturarena den siste tirsdagen i måneden. Dersom arrangementet finner sted et annet sted, annonseres det via Instagram. Høstens samtaler i 2025 skjer 30. september, 28. oktober og 25. november, med temaene å lage «third spaces», ulike studier innen kunst og kultur, og viktigheten av å søke stipend. Følg med på @nokkeltilbyen for informasjon om neste TrAP-talk.

10 undersøkelser • Utgitt av TrAP, 2025 • Redaktør Namra Saleem
• Redaktørassistent Selma Benmalek • Korrektur Pernille Ødegaard
• Ansvarlig utgiver Hilde Ghosh Maisey • Grafisk Design Plantas Studio
[João Doria de Souza] • Typsnitt Cyan [Lineto] • Trykk Amedia, Norge
• Opplag 53 000 • ISSN 2703-6952